

**RESTORATIVE JUSTICE IN THAI COURT: THE STUDY
OF APPROPRIATE MODEL RELATING
TO DOMESTIC VIOLENCE**

CHITRUEDEE WEERAWESS

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF DOCTOR OF PHILOSOPHY
(CRIMINOLOGY, JUSTICE ADMINISTRATION AND SOCIETY)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2006

ISBN 974-04-7646-5

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในศาลยุติธรรมไทย : การศึกษาตัวแบบที่เหมาะสมเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว (RESTORATIVE JUSTICE IN THAI COURT: THE STUDY OF APPROPRIATE MODEL RELATING TO DOMESTIC VIOLENCE)

จิตฤดี วีระเวสส์ 4438138 SHCJ/D

ปร.ด. (อาชญวิทยา การบริหารงานยุติธรรมและสังคม)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัด, Ph.D., อังคนพ ชูบำรุง, Ph.D., มานี อากานันท์กุล, Ph.D., จริญญา ภักดีธนากุล, BARRISTER AT LAW

บทคัดย่อ

ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเป็นที่ตระหนัก และรับรู้เพิ่มมากขึ้นในสังคมไทยว่ามีผลกระทบต่อสังคมอย่างมากมาย ทุกหน่วยงานของรัฐและเอกชนจึงควรต้องร่วมมือกันแก้ปัญหาในกรณีที่สามีมักร้ายกริยา เมื่อสามีถูกฟ้องและถูกดำเนินคดีในศาล ผู้พิพากษายังคงใช้กระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก ซึ่งเน้นหนักที่การลงโทษจำเลยเท่านั้นในคดีความรุนแรงในครอบครัว ระบบความยุติธรรมกระแสหลักเพิกเฉยต่อความเสียหายของเหยื่อและชุมชนและไม่สามารถสกัดกั้นจำเลยในการกลับมาใช้ความรุนแรงในครอบครัวซ้ำอีกได้

การศึกษานี้ให้ความสำคัญกับการนำความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้ในคดีความรุนแรงในครอบครัวเฉพาะที่สามีหรือภริยาทำร้ายอีกฝ่ายหนึ่ง และหาตัวแบบที่เหมาะสมของการพิจารณาคดีความรุนแรงในครอบครัวของศาลไทย รวมทั้งหามาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันมิให้จำเลยกลับมาใช้ความรุนแรงในครอบครัวซ้ำอีก การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ รวบรวมข้อมูลแบบสามเส้าโดยการสัมภาษณ์ สังเกตการณ์ และเอกสาร ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้พิพากษา ผู้นำชุมชน ผู้เสียหาย และจำเลยที่มีคดีความรุนแรงในครอบครัวอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล

ผลการศึกษาพบว่า มีเหตุผลในการนำความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้กับคดีความรุนแรงในครอบครัว ความรุนแรงในครอบครัวควรเป็นความผิดอันยอมความได้ ลักษณะการใช้ความรุนแรงต้องเป็นกรณีที่สามีหรือภริยาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเจตนากระทำต่ออีกฝ่ายหนึ่ง จนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพ หรือการใช้กำลังอำนาจที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายบังคับจนอีกฝ่ายหนึ่งต้องจำยอม ควรอนุญาตให้มีบุคคลอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาคดี เพื่อให้คำแนะนำและช่วยเหลือผู้พิพากษาในการไกล่เกลี่ยและลงโทษจำเลยตามความเหมาะสม มาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันมิให้จำเลยกลับมาใช้ความรุนแรงในครอบครัวซ้ำอีก ได้แก่ การรอกการลงโทษ การรอกการกำหนดโทษ การทำทัณฑ์บน และการคุมความประพฤติ รวมทั้งให้จ่ายค่าชดเชยเพื่อช่วยเหลือผู้เสียหายด้วย และสุดท้ายศาลที่เหมาะสมในการพิจารณาพิพากษาคดีความรุนแรงในครอบครัวควรเป็นศาลเยาวชนและครอบครัว ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษานี้ สามารถนำเอาผลของการศึกษาไปปรับหรือประยุกต์ใช้ในกระบวนการพิจารณาคดีความรุนแรงในครอบครัวในศาลไทยได้ เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการป้องกันมิให้จำเลยกลับมาใช้ความรุนแรงในครอบครัวซ้ำอีก

RESTORATIVE JUSTICE IN THAI COURT: THE STUDY OF APPROPRIATE MODEL RELATING TO DOMESTIC VIOLENCE

CHITRUEDEE WEERAWESS 4438138 SHCJ/D

Ph.D. (CRIMINOLOGY, JUSTICE ADMINISTRATION AND SOCIETY)

THESIS ADVISORS: SRISOMBAT CHOKPRAJAKCHAT, Ph.D., ANNOP CHOOBAMROONG, Ph.D., MANEE ARPANANTIKUL, Ph.D., JARAN PUKDITANAKUL, BARRISTER AT LAW

ABSTRACT

The problem of domestic violence and its effects on society has been increasingly acknowledged in Thailand. The mainstream criminal justice system is not interested in harm to the victim and community and does not dissuade the accused from committing in domestic violence again, in other words the present system cannot solve the problem of domestic violence in Thai society.

This study focuses on the application of Restorative Justice to domestic violence cases only relating to husband or wife assaulting the other and suggestion appropriate proceeding model for domestic violence cases in Thai courts including legal measures for prevention of recidivism in domestic violence cases. This study is qualitative analysis using data triangulation, in other words interview, observation and documents. Population includes judges, community leaders, injured persons and those accused of domestic violence and pending actions in court.

The result of analysis found that it is reasonable to apply Restorative Justice to domestic violence. Domestic violence should be a compoundable offence, it shall be characterized by intention of a wife or husband to inflict bodily or mental harm, or enforce immoral power over the partner. Cases of domestic violence should allow a third person to participate in the trial to give advice and assist the judge in mediation between parties, thus helping a suitable conclusion to be reached. Legal measures for prevention of recidivism are suspension of imprisonment, suspension of determination of imprisonment, and execution of a bond and probation including reimbursement for helping person injured of domestic violence. Finally, the suitable court for consideration and adjudication of domestic violence cases should be The Juvenile and Family Court. This study can help Thai courts adapt to and deal with domestic violence cases, thus improvement efficiency and effectiveness in preventing recidivism in domestic violence.

KEY WORDS: RESTORATIVE JUSTICE / THAI COURT / APPROPRIATE MODEL / DOMESTIC VIOLENCE

166 P. ISBN 974-04-7646-5